

Uudistuva ja osaava Suomi 2021 - 2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan alueellinen rahoitussuunnitelma vuodelle 2026 ja maakuntakohtaisten tuotos- ja tulostavoitteiden asettaminen

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö 15.10.2025 § 56
99/00.04.04.01/2025

Tiivistelmä

Työ- ja elinkeinoministeriö on kirjeessään 4.9.2025 ohjeistanut Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman alueellisten rahoitussuunnitelmien valmistelusta vuodelle 2026. Samassa kirjeessä TEM ohjeistaa maakuntia asettamaan maakuntakohtaiset tuotos- ja tulostavoitteensa samassa aikataulussa rahoitussuunnitelman kanssa.

Maakuntakohtaisten tuotos- ja tulostavoitteiden asettaminen

Tulostavastuun varmistamiseksi TEM pyytää maakuntia asettamaan maakuntakohtaiset tuotos- ja tulostavoitteet kumulatiivisesti vuosille 2021–2026. Ohjelma-asiakirja asettaa minimitalvoitteet. Tulostavoitteiden pohjana käytetään indikaattoreita ohjelmatasolla. Niiden pohjalta lasketaan maakunnan rahoitusosuuden mukainen osuus tavoitteista. Uudenmaan rahoituskehyksen tavoitetasot on asetettu ohjelma-asiakirjaan suoraan maakuntatasolle johtuen Uudenmaan erillisestä kehittyneemmän alueen kehyksestä. Tavoitetaso asetannassa on huomioitu ohjelma-asiakirjan muutoksen mahdollinen vaikutus.

Maakuntakohtaiset tuotos- ja tulostavoitteet liitteenä.

Alueellinen rahoitussuunnitelma

Rahoitussuunnitelma tulee toimittaa ministeriöön 31.10.2025 mennessä. Toimeenpanolain 20 §:n mukaisesti maakunnan yhteistyöryhmän tehtävänä on hyväksyä Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman alueellinen rahoitussuunnitelma ja siihen sisältyvät rahoituksen painopisteet.

Uudenmaan liitto, Uudenmaan ELY-keskus ja Hämeen ELY-keskus ovat neuvotelleet rahoituksen jaosta nojautuen maakunnan yhteistyöryhmässä 10.12.2021 sovittuihin ohjelmakauden 2021-2027 EAKR-rahoituskehyksen jakautumisen periaatteisiin: maakunnan liiton osuus EAKR-kehuksesta on 65 % ja ELY-keskuksen 35 %. Lisäksi tuolloin katsottiin tarkoituksenmukaiseksi, että ohjelmakauden aikana vuosittain rahoitussuunnitelmassa voi olla joustoa Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 -ohjelman ja välittävien toimielinten tarpeiden mukaisesti kuitenkin huomioiden em. jako ohjelmatasolla.

Työ- ja elinkeinoministeriön ohjeen mukaisesti rahoitussuunnitelmassa kuvataan Suomen alue- ja rakennepolitiikan varojen alueellinen kohdentaminen toimintalinjoittain, erityistavoitteittain ja viranomaisittain seuraavaksi kahdeksi vuodeksi hallintoviranomaisen ilmoittaman maakunnittaisen kulmaluvun perusteella. Varojen käyttö tulee suunnitella Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 -ohjelman sisällön ja tavoitteiden mukaisesti.

Uudenmaan kulmaluvut ovat:

	EAKR+valtio	ESR+ +valtio	Yht.
2026	4,611	5,093	9,704

Rahoitussuunnitelmien laadinnassa Etelä- ja Länsi-Suomen maakuntien tulee pääsääntöisesti käyttää seuraavia toimintalinjojen ja erityistavoitteiden osuuksia (prosentit EU-rahoituksen osuuksia):

EAKR: TL1 (67 %): ET 1.i 42,5 %, ET 1.ii 15 %, ET 1.iii 42,5 %.
EAKR: TL2 (33 %): ET 2.i 42,5 %, ET 2.iv: 15 %, ET 2.vi 42,5 %
ESR+ TL 4 (92 %): ET 4.a 35 %, ET 4.g 35 %, ET 4.h 30 %
ESR+ TL5 (8 %): ET 5.h 100 %

Uusimaa on Suomessa ainoa kehittyneemmän alueen alueluokkaan luettava maakunta, jolloin sillä on oma erillinen rahoituskehyksensä. Näin ollen Uusimaa ei voi poiketa näistä rahoitusosuuksista edes tilanteessa, jossa joku muu maakunta painottaisi omia osuuksiaan kompensoivasti.

EU:n ja valtion rahoituksen lisäksi ilmoitetaan arvio kuntarahoituksesta ja muusta julkisesta rahoituksesta. EU-osarahoitussuhde riippuu rahoituksen alueluokasta. Uudenmaan (kehittyneemmät alueet) maakuntakehyksen osalta EU-osarahoitussuhde on 40 % julkisesta rahoituksesta. ESR+-toimintalinjalla 5 EU-osarahoitussuhde on kaikissa alueluokissa 95 %. EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman kansallisesta julkisesta rahoituksesta valtion vastinrahoitus kattaa 75 % ja 25 % on kunta- ja muuta julkista rahoitusta. Hankkeiden käynnistymisen tukemiseksi kuntarahan vaateesta voidaan joustaa hankkeiden, toimintalinjojen ja rahastojen välillä. Omarahoitusta edellytetään hankkeilta voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Esitys rahoitussuunnitelmasta liitteenä.

Päätösesitys:

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö käsittelee rahoitussuunnitelman ja esittää sen hyväksymistä maakunnan yhteistyöryhmälle. Lisäksi maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö käsittelee maakuntakohtaiset tuotos- ja tulostavoitteet ja esittää niitä käsiteltäväksi maakunnan yhteistyöryhmässä.

Asian käsittely:

Hanna Laaksonen ja Juho Wuorinen esittelivät asian.

Päätös:

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö käsitteli rahoitussuunnitelman ja esittää sen hyväksymistä maakunnan yhteistyöryhmälle. Lisäksi maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö käsitteli maakuntakohtaiset tuotos- ja tulostavoitteet ja esittää niitä käsiteltäväksi maakunnan yhteistyöryhmässä.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Eero Venäläinen (+358 40 525 1944)
Asiantuntijat Johtava rahoitusasiantuntija Hanna Laaksonen (+358 40 574 8930)
Yksikön päällikkö Niina Lamberg (+358 295 025 153)
Rahoituspäällikkö Juho Wuorinen (+358 295 025 242)